O’ZBEKISTON RESPUBLIKASI XALQ TA`LIMI VAZIRLIGI
NAVOIY DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI
PEDAGOGIKA FAKULTETI
MUSIQA TA`LIMI KAFEDRASI

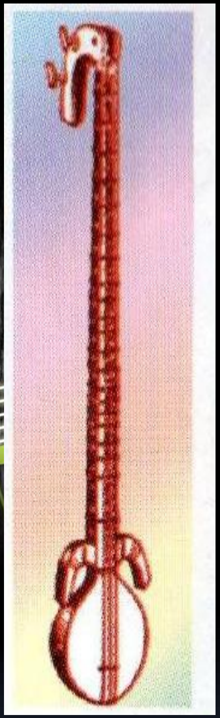

1-amaliy mashg’ulot

Professor O.O.Fayziyev
Katta o`qituvchi B.N.Umurzoqov

Navoiy– 2016

O’zbek xalq kuyi “Yallama yorim”

Musiqa ijrochiligidan ta'lim berish o'qituvchidan turli bilim, ko'nikma va qobiliyat talab etadiganishdir. O'qituvchi uchun faqat sozanda bo'lishning o'zi etarli bo'lmay, undan pedagogic fikrlash, o'quvchining ichki dunyosiga ko'ra bilish, uning individual xususiyatlarini hisobga olish kabi sifatlarga ega bo'lish ham talab etiladi.Cholg'u ijrochiligidan ta'lim beradigan o'qituvchi umumiy pedagogika va psixologiya sohalaridan ham xabardor bo'lishi kerak.

O'quvchi o'z o'qituvchisini xaqqoniy va talabchan, kundalik xayot muommolarini to'g'ri hal qilishga o'rgatuvchi shaxs sifatida tasavvur etadi. O'quvchilar o'qituvchidagi har bir noaniq harakatlarni o'z vaqtida ilg'a boladilar. Shu bilan birga ayrim o'quvchilar paydo bo'lgan muammoni asosan bir taraflama, voqeaning emotsional tarafiga asoslangan holda hal etmoqchi bo'ladi.

O'z o'quvchisining tabiatini yaxshi o'rganib, tushungan o'qituvchi bunday paytda talabaga muayyan holatdan to'g'ri xulosa chiqarib olishda yordam berishi kerak. O'qituvchi o'z fikrini doimo xaqiqiy fikrga asoslangan holda ishontirish yo'li bilan tushuntirishi lozim.

НАЗАРИЙ ВА МЕТОДИК МАЪЛУМОТЛАР

Рубоб пардаларида товушларнинг жойланиши

Ноталарнинг бўлиниши ва саналиши

– Бутун нота. 1 и, 2 и, 3 и, 4 и га саналади.

– Ярим нота. 1 и, 2 и га саналади.

– Чорак нота. 1 и га саналади.

– Нимчорак (саккизталик) нота. 1 ёки и га саналади.

– Ўн олтиталик нота. Икки нота 1 ёки и га саналади.

– Ўттиз иккиталик нота. Тўрт нота 1 ёки и га саналади.

Ноталарнинг ҳажм жиҳатидан жойланиши

Рубоб

Рубоб чолғуси Ўзбекистон ва Тожикистонда икки хил ном билан аталган. Афғон ёки Бухоро рубоби. Унинг яна бир тури қашқар рубобидир. Мазкур чолғу сози ўзбек, тожик ва уйғур халқлари орасида кенг оммалашган. Айниқса, қашқар рубобининг халқ орасида оммалашувига сабаб юксак маҳоратли ижрочи созандаларнинг саъйи ҳаракатларидир. Шундай моҳир рубобчи созандалардан бири 1950 йилларда машҳур бўлган устоз санъаткор М.Мирзаевдир.

Қашқар рубоби ва умуман рубоб чолғулари ҳақида батафсил маълумотларни қуйидаги дарслик ва ўқув қўлланмалардан олишни тавсия этамиз:

1. Қ.Усмонов. «Бошланғич рубоб дарслиги». Т., 1975 й.
2. Ҳ.Нурматов. «Қашқар рубоби». Т., 2003 й.
3. Р.Қосимов. «Рубоб наволари». Т., 1993 й.
4. Р.Қосимов. «Анъанавий рубоб ижрочилиги». Т., 1999 й.

НОТА ЁЗУВИДА УЧРАЙДИГАН ШАРТЛИ БЕЛГИЛАР

— ноҳуннинг пастга йўналтирилган зарби

— ноҳуннинг юқорига йўналтирилган зарби

— товушларни ноҳун зарбини ишлатмасдан чап қўл бармоқлари ҳаракати билан садолантириш

Товушларни сайқаллантириш турлари

— бир товушдан иккинчи товушга сирғалиб ўтиш

— пардада бармоқни кўндаланг ҳолда тутиб, торларни тортиб кўтариш йўли билан товушни ярим ва ундан ортиқ тонга кўтариш

— қочирим (форшлаг)

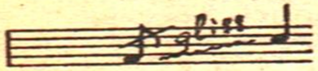

— глиссандо—бир товушдан иккинчи товушга бармоқни сирпантириб ўтказиш

— бир товушни тенг иккига бўлиб чалиш

— бир товушни тенг тўртга бўлиб чалиш

ЯЛЛАМА ЁРИМ

Ўртача тез

Allegro
Allegro
f
f
f